

Onderwerp

Inbreng commissiedebat netcongestie en energie-infrastructuur

Kern mededeling:

Provinciale staten worden geïnformeerd over een brief gericht aan de vaste Kamercommissie voor Klimaat en Groene groei. De brief bevat de inbreng voor het commissiedebat netcongestie en energie-infrastructuur, wat plaatsvindt op 19 februari 2025.

Mededeling:

De brief is getiteld 'Inbreng voor commissiedebat netcongestie en energie-infrastructuur 19-02-2025', en is als bijlage toegevoegd. Met de brief benadrukken de ondertekenaars extra aandacht te vragen voor netcongestie en dat hier snel verdere stappen op gezet moeten worden. De brief wordt verzonden door de Provincie Utrecht, en is mede ondertekend door Gedeputeerde Harold Hofstra.

Registratienummer

3369787

Datum

14 februari 2025

Expertiseteam

ETENER

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Inbreng voor commissiedebat netcongestie en energie-infrastructuur 19-02-2025	3369862	ja

Aan de vaste Kamercommissie voor Klimaat en Groene Groei
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp	Inbreng voor commissiedebat netcongestie en energie-infrastructuur 19-02-2025
Datum	11-02-2025
Van	
Organisatie	Provincie Utrecht

Geachte leden van de vaste Kamercommissie Klimaat en Groene Groei,

Een jaar geleden stuurden we u een urgente boodschap over netcongestie in de provincies Flevoland, Gelderland en Utrecht. Hier, op het FGU-netvlak van TenneT, bevindt zich het brandpunt van de landelijke netcongestieproblematiek. De situatie in onze provincies en gemeenten is onverminderd urgent en ernstig, al is er hard gewerkt en veel gebeurd. Graag bieden we u met deze brief, in aanvulling op de position paper van het IPO¹, inzicht in de inspanningen die op het FGU-netvlak zijn geleverd en de uitdagingen die nog voor ons liggen.

Meer regie en slimme oplossingen voor maximaal netgebruik

Een groot en complex vraagstuk als netcongestie vraagt om regie en coördinatie. In samenspraak met het ministerie van Klimaat en Groene Groei zijn op dit vlak afgelopen jaar wezenlijke stappen gezet. Er is een stuurgroep ingericht onder leiding van een onafhankelijk coördinator met naast het ministerie en de drie provincies ook de netbeheerders TenneT, Stedin en Liander. Deze stuurgroep zorgt ervoor dat de vele verschillende perspectieven en belangen in en vanuit de Energy Boards sneller bij elkaar worden gebracht.

Ook qua slimme oplossingen voor het maximaal benutten van het bestaande net is vooruitgang geboekt. Zo ging afgelopen jaar de eerste energiehubs van start, waardoor deelnemende bedrijven kunnen groeien binnen de huidige stroomcapaciteit zonder het elektriciteitsnet extra te belasten. In de Utrechtse Merwedekanaalzone werd een geslaagde proef gehouden met het groepscontract, waardoor binnen de beperkte capaciteit toch grootverbruikers als winkels konden worden aangesloten. In Flevoland loopt met succes een subsidieregeling voor ondernemers die maatregelen willen treffen ter verlichting van netcongestie, en in Gelderland wordt gewerkt aan een Europees centrum voor flexibele energie-oplossingen.

De weg die voor ons ligt

Zoals bekend blijft netcongestie voorlopig een belemmerende factor bij tal van maatschappelijke opgaven: de energietransitie, economie, woningbouw en mobiliteit. Het verlichten van de problematiek vraagt scherpste en inzet van alle betrokkenen. Hierbij wijzen we u graag op de volgende aandachtspunten:

1. **Behoud financiering van decentrale programma's netcongestie.** Voor decentrale overheden is van belang dat de financiering van de personele capaciteit voor netcongestie – momenteel geregeld via een plus op de CDOKE-gelden – ook na 2025 blijft bestaan. Anders valt de inzet van decentrale overheden in de aanpak van netcongestie weg en daarmee cruciale inbreng op p-MIEK, de uitrol van nieuwe infrastructuur en slimme oplossingen voor wonen en werken (energiehubs).
2. **Oplossing voor tijdelijke stikstofuitstoot tijdens bouwfase energie-infrastructuur.** De belangrijkste route naar meer netcapaciteit is de fysieke uitbreiding van ons elektriciteitsnet. Voor de vergunningen voor bouwactiviteiten blijft het ontbreken van stikstofruimte een groot obstakel, terwijl de realisatie van netuitbreidingen noodzakelijk is om de energietransitie door te kunnen zetten en zo de landelijke

¹ Zie deze pagina op de IPO-site: [Strijd tegen netcongestie vraagt om provinciaal zeggenschap](#).

stikstofuitstoot juist substantieel te verlagen. We zijn gebaat bij gerichte ingrepen en handelingsperspectief van het Rijk ter compensatie van de tijdelijke uitstoot van stikstof tijdens de bouwfase.

3. **Netbewuste nieuwbouw, het nieuwe normaal.** Een Utrechtse proef met netbewuste nieuwbouw leverde hoopvolle resultaten op: nieuwe wijken bouwen binnen de huidige netcapaciteit blijkt mogelijk. Door de ontwerpprincipes en netbudgetten van netbewuste nieuwbouw landelijk te hanteren, brengen we woningbouw op locaties met netcongestie dichterbij. Deze ontwikkelingen zijn geborgd in de Woontop-afspraken van 11 december 2024 over netcongestie. Vanuit de FGU-provincies wordt samen met stakeholders gewerkt aan de inzet van experimenteerruimte onder de Omgevingswet, zodat netbewust bouwen mogelijk wordt door aanpassing van belemmerende wet- en regelgeving. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het mogen borgen van netbudgetten in een bepaald gebied en om wijzigingen in het Bbl en Bkl, zodat woningen netefficiënter gebouwd kunnen worden. Nu en in de toekomst.
4. **Benut economische kansen door slimme keuzes.** Bedrijven zien het maatschappelijke probleem van netcongestie en willen bijdragen aan verlichting. Energiehubs kunnen hierin een rol spelen en perspectief bieden voor (nieuwe) bedrijven. Bij wijzigingen van de Netcode elektriciteit moeten hun belangen dan wel worden meegewogen. De huidige voorgestelde wijziging, waarin bedrijven na drie jaar niet terug kunnen naar hun oude rechten, is voor veel bedrijven een onoverbrugbaar risico. Als deze wijziging doorgaat zijn veel energiehubs niet levensvatbaar. Ook zien we graag dat de nieuwe normen voor windturbines meer mogelijkheden bieden voor de plaatsing van windturbines nabij industrie- en bedrijventerreinen ten bate van de ontwikkeling van energiehubs.
5. **Inzet slimme aansturing van apparaten.** Slimme aansturing van apparaten kan in combinatie met tariefdifferentiatie een grote bijdrage leveren aan het beter benutten van de beschikbare netcapaciteit. Voor het 'spitsmijden' bij publieke laadpalen voor elektrische auto's is het van belang dat lenW regie pakt richting de betrokken partijen in FGU om technische én financiële afspraken te maken over het aanstuurbaar krijgen van publieke laadpalen. Voor warmtepompen wordt gewerkt aan een nieuwe NEN-normering die wordt gekoppeld aan de ISDE-subsidie. Hierdoor kunnen ze straks slimmer worden aangestuurd. Doorgang van deze plannen is van groot belang vanwege de forse bijdrage die ze leveren aan het vinden van flexibel vermogen voor het tegengaan van netcongestie.
6. **Gebiedsfonds omwonenden hoogspanningsstation.** Het is noodzakelijk dat het gebiedsfonds dat ruimte geeft om de overlast voor omwonenden van hoogspanningsstations te compenseren snel wordt uitgewerkt en gevuld. Zo kunnen gemeenten die overmatig hinder ondervinden van de noodzakelijke netuitbreidingen worden geholpen om dit ruimtelijk en qua draagvlak sneller te helpen realiseren. Dit helpt niet alleen bij een betere inpassing, maar het draagvlak zorgt ook voor verkorting van juridische procedures.

Het verlichten en uiteindelijk verhelpen van netcongestie vraagt nog geruime tijd om forse inspanningen en bijdragen van alle betrokkenen. Het elektriciteitsnet van Flevoland, Gelderland en Utrecht gaat een cruciaal jaar tegemoet waarin regie, creativiteit en gedurfde keuzes het verschil kunnen maken. We hopen dat u tijdens het debat uw steun voor de suggesties uit deze brief zult uitspreken.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Huib van Essen (Energietransitie), Provincie Utrecht

Gedeputeerde Harold Hofstra (Energie), Provincie Flevoland

Gedeputeerde Ans Mol (Energie & Klimaat), Provincie Gelderland